

REPERCUSSIONS DEL CANVI CLIMÀTIC EN LA SEGURETAT I LA SALUT EN EL TREBALL

El canvi climàtic és una gran amenaça per a la salut, segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

Les activitats humanes han estat el principal motor del canvi climàtic, principalment a causa de la **crema de combustibles fòssils** com el carbó, el petroli i el gas. Aquest procés genera emissions de **gasos amb efecte d'hivernacle** (diòxid de carboni i metà, principalment) que actuen com una manta que embolica la Terra, atrapa la calor del sol i eleva les temperatures. Per tant, l'obtenció i l'ús d'energia, els processos industrials, el transport i l'agricultura es troben entre els principals emissors.

El **canvi climàtic pot afectar la nostra salut**, la capacitat de conrear aliments, l'habitatge, la seguretat i el treball.

Les conseqüències del canvi climàtic inclouen avui dia, entre d'altres, ones de calor que originen sequeres intenses (que comporten un major risc d'incendis), escassetat d'aigua, augment del nivell del mar, inundacions, desglaç dels pols, tempestes catastròfiques, vents forts i mantinguts en el temps (que generen inestabilitat en moltes infraestructures i edificis), contaminació atmosfèrica, major exposició a radiació UV, alteració dels ecosistemes, disminució de la biodiversitat i augment de malalties transmeses a través dels aliments, l'aigua i els vectors.

Efectos del cambio climático

- Incremento de la temperatura.
- Incremento de fenómenos climatológicos extremos (sequías, inundaciones, tormentas, etc.)
- Incremento de la contaminación química y biológica.
- Incremento del Índice de radiación UV.

La salut de les persones es veu afectada, especialment, per **temperatures extremes**. Els riscos per a la salut afecten en grau més alt les persones més vulnerables, com les dones, els nens, les poblacions d'edat avançada i les persones amb problemes de salut crònics.

L'**augment de la temperatura** pot donar lloc a:

- Estrès tèrmic i cops de calor.
- Increment de la concentració de contaminants en l'ambient, amb el consegüent augment de patologies respiratòries, com ara processos al·lèrgics, asma, etc.
- Juntament amb la humitat i el canvi en el règim de precipitacions, pot afectar l'hàbitat de vectors (artròpodes, rosegadors, etc.) d'alguns microorganismes patògens i introduir noves malalties infeccioses al territori.
- Un avanç o un retard en la finalització dels períodes de floració d'algunes espècies, la qual cosa fa que augmenti la presència d'alguns al·lèrgens.

En circumstàncies normals, la temperatura interna del cos humà es manté al voltant de $37\pm 1^{\circ}\text{C}$. A mesura que l'ambient s'escalfa, el cos tendeix a escalfar-se també. Per mantenir la temperatura interna constant, el cos bomba més sang a la pell i augmenta la producció de suor, de manera que incrementa la taxa de pèrdua de calor per equilibrar la càrrega de calor.

En un ambient molt calorós, el guany de calor supera la pèrdua de calor i la temperatura corporal comença a augmentar. Amb l'augment de la temperatura, les persones poden sentir una major irritabilitat, pèrdua de concentració i pèrdua de capacitat per dur a terme tasques mentals i físiques. Fins i tot poden aparèixer malalties greus: esgotament per calor, deshidratació i pèrdua d'electròlits, síncope i cops per calor, i fins i tot la mort.

Per a més informació sobre com prevenir i actuar davant d'un **cop de calor**, podeu descarregar la informació següent clicant el nostre **tríptic** o mirant el següent **vídeo**.

L'Organització Internacional del Treball (OIT) resalta que el canvi climàtic té notables **repercussions en l'àmbit laboral**, i afecta en particular la seguretat i la salut de les persones treballadores, especialment quan desenvolupen treballs a l'aire lliure. Alguns exemples de **riscos laborals agreujats** pel canvi climàtic són:

- L'exposició a **temperatures extremes** (que origina cops de calor).
- L'increment de nivell d'**estrès tèrmic**.
- L'exposició a **radiació UV** (que provoca cremades, fins i tot càncer de pell).
- La **contaminació atmosfèrica** (causa de patologies respiratòries).
- L'augment d'**accidents de treball greus**, molts d'aquests per distraccions (p. ex., atrapaments, cops o caigudes al mateix o diferent nivell derivades de marejos o esvaïments, etc.).
- L'augment de les **malalties transmeses per vectors** (que desencadena zoonosis, parasitosis i un gran nombre de malalties infeccioses).
- La major **exposició als productes agroquímics**.
- L'augment de **riscos psicosocials** (estrès, fatiga física i mental, violència, etc.).

És important una conscienciació, per part dels empresaris i les persones treballadores, de com el clima pot afectar la seguretat i la salut, que **integri dins de la gestió preventiva** de l'empresa **accions destinades a preparar-se i adaptar-se al canvi climàtic**, en concret a efectes com l'increment de la temperatura i els esdeveniments meteorològics extrems.

Descarregueu la nostra fitxa de **Treballs a la intempèrie** per consultar més informació sobre la importància d'adoptar mesures preventives enfront dels riscos derivats de l'exposició a elevades temperatures.

Per això és convenient dissenyar i implantar **protocols i pautes d'actuació** per dur a terme les diferents activitats laborals sota aquestes condicions, així com activitats de formació i informació.

Fons: OMS, OIT, INSST, ICSSL.